

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadjatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; Berde **Aron**, Szabó **Sámuel**, Szentgyörgyi **József**, Vörös **Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Meghívás közgyűlésre. — Mi történik Monostoron? I. Egy választmányi tag. — A metelykór és gyógykezelése. Szentkirályi Ákos. — Az 1879—80-ik évi tél pusztításai a gyümölcsészetben Kolozsvárt. Szentgyörgyi Lajos. — A borok betegségei és azok egyszerű gyógymódja Gobócz Lajos. — Értesítés a ragályos betegségekről. — Egyveleg: Mellékleteink. Hunyadmegyei gazd. egyesület. Allami ménék fedezési állomásai. — Vidéki gazd. tudósítások: Dicső-Szt.-Márton, Sepsiszentgyörgy, Galacz. — Üzleti hetiszemle. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egyesület alapszabályszerű rendes közgyűlését **1880. martius hó 21-én, vi-rágvasárnapján, délelőtt 10 órakor** fogja a városház nagy termében megtartani, miről az egyesület helyt lakó és vidéki tagjai azon kéréssel értesítetnek, miszerint a kijelelt időben és helyen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

A részletes napirend idejekorán közzé fog tétetni.

Kelt az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmányának Kolozsvárt, 1880. február 9-én tartott üléséből.

Szabó József,
egyleti alelnök.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Mi történik Monostoron?

Közlemények a gazdasági tanintézet köréből.

(Tagosított birtokállomány. Vetés-forgások.)

I.

T. szerkesztő ur! — Nagy elhatározás szülemlett meg gondolatomban. Elhatározásomat mutatja e cikknek megírt címe; elhatározásom nagyságát pedig jelképezi a cím alá illesztett I. szám. E számmennyiség ugyan még nem nagy, mert mint ilyen se nem oszt, se nem szoroz; de nagy jelentőségű a hírlap irodalomban. Mert a mely cikk fölött ily I. jegyet látunk, tud-

juk, hogy ott folytatása is következik. — Én is így akarom ezt. — Hogy hogyan jöttem én erre az elhatározásra, elmondom néhány szóval.

A múlt hónap egy szép csikorgós napján kitekintettem Monostorra. Mindig szivesen jöttem ide ki; mert mindenkor láttam valami új dolgot s szeretem az itt követett munkák menetét is figyelemmel kísérni. Látogatásom napján a gazdasági erő úgy látszik az udvarra volt koncentrálni; — a jól kezelt trágyatelepeknél javában folyt a rakodás, ugyancsak derekasan megrakták a két ökrös szekereket; — kissé odább a magtárban a tanulók török buzát morzsoltak kétféle morzsolóval, épen összehasonlító próbákat tartottak; — még odább a takarmánkamrában a tanulók a pároló és főző készülékkel készítették elő a takarmányt: főztek, pároltak, füllesztettek; — még egy-két lépéssel tovább a szecs-kavágó szobában ugyancsak a tanulók az egy ló által hajtott szecs-kavágóval török buzát szárt vágta szecs-kává; — az istálló körül a rendes takarítások folytak, mindenféle munka és élénkség. Az egyik istálló sarkánál találkoztam az intéző urral. Sietve jött, hogy körültekintsen s aztán ismét visszatérjen irodájába számadásai közé. Épen az évi zárlat hete volt. De szóba bocsátkoztunk; újra végig néztünk mindent, a munkákat, az új szép teheneket, a hizó sertéseket, a csikókat, a hizásra fölállított ökröket stb. stb. s fölmentünk együtt az igazgatósági irodába. Az igazgató valami hosszú fölterjesztéssel foglalkozott. De vele együtt bejártuk a főépületet, majd ismét együtt lementünk az udvarra, onnét a gépraktárba, onnét a gazdasági irodába. Az egész iroda tele volt számadási könyvekkel; egyik-másik mellett egy egy tanuló dolgozgatott. Az igazgató s az intéző itt is minden kérdésemre kész és kimerítő feleletet adtak. Sétánkba, szemlénkbe s beszélgetésünkbe beletellett vagy harmadfélóra. A mit kérdeztem, mindarra a fölvilágosítást megnyertem; a könyvekből megmutatták az adatokat is és én eltöltött időmet jól értékesítve bucsuzni készültem. De mielőtt elmennék — gondolám magamban — egy kérdést megkockáztatok.

„Uraim, mondám, ezen sok érdekes munkát, a mi itt önöknél foly s azt a sok adatot, a mi itt egybegyűl, miért nem írják le, hogy mi is olvashassunk, tudhassunk az önök gazdaságának érdekes menetéről valamit. Mily jó volna, ha mindazt, a mit nekem szivesek voltak oly részletesen elmondani, szintén oly részletesen leírnák pl. az „Erdélyi Gazda“ olvasói számára.“

Az intéző ur erre keserű mosolylyal mutatott számadási könyveire. Ez volt néma felelete. — Az igazgató pedig csak röviden viszont azt kérdé tőlem „emlékezik, uram, elhagyott íróasztalomra?“

Átláttam az egész dolgot. Szegény intézőnek több a számadási könyve, mint az ökre. Az igazgató asztalán és szobájában pedig úgy feküdtek a feldolgozásra, megfelelésre, fölterjesztésre, átiratra s mindenféle irodai aktusra váró akták, mint harcztéren az elesett hadfiak. Magamba szállottam. Ezek a jó urak ime harmadfél órán át vezettek engem, mutattak magyaráztak nekem mindent s ott várta munkája mindegyiket.

Hátha mindazt még le is kellene írniok, a mit nekem elmondottak, akkor a 12 órás nap se lenne elég hosszú számkra. Első ezen uraknak az ő hivatalos kötelességük teljesítése. Csak azt győzzék, az is elég. A leírásokra pedig — gondolám — majd vállalkozom én. Ki is fakadt belőlem az elhatározás rögtön.

„Megengedik uraim, hogy a mit láttam, hallottam, azt le is írhassem?“

„Oh, kész örömmel.“

„De én leírásaimat hétről-hétre folytatni is szándékoznám.“

„Annak még inkább örvendének.“

„Igen köszönöm uraim. Ajánlom magamat a mielőtti viszont látásig.“

„Hozza Isten!“

— Igy történt elhatározásom és most mindjárt el is mondok egyet-mást, a mi t. i. már ily bevezetés-formának megjárja.

A mint az igazgatóval a gyűjteménytárba betekintettünk, épen akkor végezte be Kertész György tanár ur az intézet birtoka térképének másolatát. Egy nagy rajztáblán egyszerre háromféle nagyságban is ott láttam a birtok rajzát, mindegyik rajz alatt szépen kivitt betűkkel ott állott: „A k.-monostori m. k. gazdasági tanintézet tagosított bérbirtokának térképe“. — Nem akartam hinni szemeimnek. „Tagosított“ bérbirtokának térképe . . . Olvasgattam többször. — Tehát megtörtént volna már csakugyan! . . . És milyen hamar végére jártak a dolognak. Hiszen még csak 1868-ban fogtak hozzá s már 1879-ben bevégezték! — „Ne tréfálódjék uram, a mi oly keserűen kínos multunk felett — mondá a bús igazgató. Hígyjen ime szemeknek. Tíz év után eljutottunk a kezdet első lépcsőfokához; a birtok ma már tagosítva van. (S ugyancsak derekasan meg is van tagosítva!) — Ime itt van térképe kis- és nagy példányban, ott látható a táblás beosztás is.“

— Légy üdvözölve hát akkor — felsóhajték — te örvedes valóság, te tagosított állapot; te az erdélyi gazdáknak mentő horgonya s jövő reménye a boldogulásnak. S légy üdvözölve te is, most pirkadó hajnala annak a korszaknak, melyben az erdélyi birtokviszonyok rendezése és megoldása honatyáinkat foglalkoztatandja; azon korszaknak, melyben tán nem lesznek 11 évig huzódó tagosítások, s a gordiusi csomókat fűző és markoló briareusi karokat (más néven: a rendezetlen birtokviszonyok átkát) örökre megbénítandja majd a törvény hatalma.

S légy üdvözölve te is, te térkép; te vagy előltem a gazdasági rend diplomája. Mert felmérés nélkül nincsen térkép, térkép nélkül nincs beosztás, beosztás nélkül nincsen rend, rend nélkül pedig nincs existentia. A térkép a gazdaság tükré, mely ugyan a birtokot tükrözi vissza, de e mellett a rendérzékkel bíró gazdára vall. — Az igazgató mosolygásából láttam, hogy egyetért velem; ba is rajzoltatta mindegyik tanulóval ezek üzletviteli jegyzőkönyvükbe a birtok új térképét az első lapra, hogy szokjanak a fentebbi felfogáshoz. Jól tette!

Egyszerre száz kérdést is tettem az igazgatónak; hát már most menyi az összes földjük, hogy oszlik meg a művelési ágak szerint, hogy fognak ezután gazdálkodni, minő vetésforgást állapítottak meg, lesz-e elég takarmányuk, trágyájuk, mennnyi és milyen állatot tartanak stb. stb. stb.; hossza-vége nem volt kérdéseimnek.

Az igazgató úgy látszik el volt készülve az ily látogatókra. Némi, de rövid szóbeli bevezetés és felvilágosítás után markomba nyomta a birtok leírását, melyet készletben tartogat: látogatói számára. — Verba volant, scripta manent! — Ezen adatok után igen könnyű szerrel másolom tehát ide a birtok állományát, a gazdaság rendszerét, az átmenetet stb., csak azután elég nagyok is legyenek hozzá az „Erdélyi Gazda“ hasábjai.

Az intézeti bérbirtok területe . . . 730 kat. hold.

Ezen terület művelési ágak szerint következőleg oszlik fel:

Belsőségek tesznek . . .	18 h.	1135	□	ölet
Kertek, faiskolák, gyümölcsösök, ültetvények	16 „	790	„	„
Erdő-ültetvény	6 „	286	„	„
Szőlők	8 „	540	„	„
Szántóföld	310 „	—	„	„
Rét és kaszálók	154 „	1045	„	„
Legelők	206 „	364	„	„
Halastó	1 „	330	„	„
Utak, árkok stb. terméketlen	8 „	330	„	„

Összesen mint fentebb 730 k. hold.

Látható e számokból, hogy a birtok aránytalanul oszlik fel a művelési ágak szerint. Kevés szántóföld mellett sok a kaszáló és legelő, de bár ezek aztán jók volnának. A rétek és kaszálók vagy alanti fekvésűek, vizenyősek s rosz szénát teremnek és elvannak bokrosodva, vagy magas hegyi fekvésűek, ezek pedig keveset teremnek; így a legelők is, mely czímen sok oly terület szerepel, melyet különben nyugodtan lehetett volna terméketlennel osztályozni. Az is baj, hogy ezen ágakat

különös fekvésük miatt nem is lehet szántóknak sem a kívánatos mértékig átalakítani, viszont pedig a meglévő szántókból is jelentékeny részt kellend a takarmány-szükséglet biztosítására mesterséges takarmányosokká s a rossz fekvés miatt kaszálható vagy legelővé átváltoztatni. A szőlők pedig nem képezvén a tagosítás és felmérés tárgyát, most ki nem tisztáztattak s holdnyi területtel szerepelnek, tényleg azonban az intézet csak 1 holdat művel. A többi, az ott van valahol a hójai hegy árnyékos, elvadult oldalában, maga a tulajdonos uradalom sem tudja hol! —

Nem irhatván le e szűk keretben minden apró részletet, itt csak a fő vetés-forgásokat akarom röviden vázolni. Két vetés-forgás állítottatott fel és pedig egy nyolczas váltó, egyenkint 20 holdas táblákon összesen 160 holdon a közelebb eső tagokban és egy nyolczas vetett legelő föld a távollevő kardosfalvi tagban, a hol a juhok vannak, egyenkint 8 holdas táblákon, összesen 64 holdon.

Hogy e vetés-forgások mint vannak felállítva, hogyan történik az átmenetel a korábbi földhasználatból az újra s mikor jó rendes kerékvágásba az egész, ezt mind külön rovatozásban kívánom föltüntetni.

(Lásd a 60-ik lapon.)

Azt hiszem bevezetésnek elég volt ennyi.

Ha az ily modorban előadottak az „Erdélyi Gazda“ t. olvasói (és szerkesztőse*) által méltányos fogadtatásban részesülnek, közléseit lehetőleg minden számban folytatni fogja:

Egy választmányi tag.

A mételegy és gyógykezelése.

(Vége)

Mint fentebb láttuk a kifejlődött mételegyek teste tele van petékkel, ezek — a tojások — elhagyva az állatot az epevezetéken keresztül a bélsatornába jutnak és innét a bélsárral együtt kiürítetnek. Ha mételeges juhok ürülékét — vízben felkavarva — nagyító üveg segítségével megvizsgáljuk, réa fogunk akadni a petékre, melyek — egyik végükön lévő kis kupak jelenlétéből — felismerhetők. A mételegy peték tehát a bélsárral a legelőre jutnak; az esővíz szétmosa a bélsárt és a petéket a pocsolják és más nedves helyek vizébe viszi; itt — a vizes nedves közegben — mindenik petéből egy parányi kis állatocskává buvik ki, (mely állatocskára cseppet sem hasonlít szülőihez, a mételegyekhez — ivadékszerű —) és a pocsolják, tócsák vizében élő apró csigák testébe furakodva, ott új nemzedéket hoz létre; ezen új nemzedék mindenik kis állatocskája ismét más vizicsigák, rovarok testébe rejtőzik el, hol azután megpihen és ott marad mindaddig, míg a juh gyomrába nem jut. A gyakran említett vizicsigák, rovarok szintén nagyon kis állatok és igen könnyen bejuthatnak a juhokba, szarvasmarhába stb. p. o. az ivóvízzel, vagy nedves helyeken nőtt füvekre tapadva legelészor; továbbá, ha eliszapolt szénát kapnak az állatok, a mennyiben az iszap porában sok olyan kis vízi állatocskára lehet. Tudjuk ezek szerint, hogy hol, miként szedik fel a

* A legnagyobb örömmel és köszönettel fogadjuk és szíves folytatásukra avatott írójukat úgy t. olvasóink, mint a magunk nevében tiszteletteljesen kerjük.
Szerk.

juhok a mételegyek csirait és ezt tudva, tőlünk függ a mételegyedést lehetetlenné tenni. Az elmondottakban rejlik magyarázata azon, a practicus gazdák előtt általánosan ismert ténynek, hogy egymást követő több esős évben a mételegykór inkább, általánosabban pusztít és hogy nedves legelőre járó állatok hamarabb, rendszeresen megkapják a bajt; míg oldalas, dombos száraz legelőkkel bíró vidékeken betegségünk ritkábban fordul elő.

A mételegykór maga, közvetlenül nem gyógyítható; alkalmas gyógyszerekkel azonban képesek vagyunk a mételegyességnek a szervezetre való káros visszahatását csökkenteni avagy, — ha a kór kis mértékben van jelen — egészen elenyésztetni. Ezt oly gyógyszerekkel érhetjük el; melyek az emésztést előmozdítani, erősíteni képesek — mintegy pótolva a hiányzó epét — és melyek a húgyszervekre hatva, a vízkóros tüneteket szelidítik, a vízkórnak ellene dolgoznak. A következő vény jó hatása fenti célból már kipróbálva van: Végy Kalmus gyökérporból, szárított ürömfüvből 1 kilogrammot, fényes kályhakoromból, vasgáliczből és fényöbogyóból 1/2 kilogrammot, mindenik szert jól porrá törve összekeverni kell és azután egy egy juhra 50 grammot számítva, vagy a szokásos konyhasóadaggal felnyalatni, vagy pedig zab, árpadarával keverve felvetetni, vagy pedig az említett adagot kézből kell beadni. Hogy erőteljes egészséges takarmánnyal kell az állatokat a gyógyszerezés mellett tartani — magától értetődik. Ha a mételegykór nagy mértékben uralkodik és igen elővette az állatokat, akkor legjobb nem bevárni a lesóványodást, hanem husra fordítani azokat még mielőtt elértéktelenedtek volna.

Nagyon jól tudom, hogy az, mit épen most elmondottam így leírva igen szépen hangzik, de a gyakorlatban vajmi nehéz kivinni, különösen ha a juhállomány nagy és sok állat van dögróváson; ezen ölethől kérem a t. olvasót próbálja meg — először az elhullottakkal téve kísérletet — a másként nem értékesíthető húst valami uton módon kiszáritni, előbb kifőzve, ha nagyon kövér volna. Az ilyen kiszáritott húst elaprózva — ha jól van conserválva — igen előnyösen lehetne a sertések takarmányozására, hizlálására fordítani, a hogy azt p. o. Németországban a kereskedésbe hozott husliszttal újabb időben teszik. Eddig még nem volt alkalmam, de magam is szándékozom a kiszáritásnak valami könnyű, olcsó módját kieszelni, ha ez sikerülni fog, ugyan e helyt értesíteni fogom t. olvasóimat. Közbevetőleg ide jegyzem azt, mit Weiske takarmányozás tanában a huslisztről elmond: „a husliszt könnyen emészthető erőtakarmányt ad valamennyi házi állatnak; áll főleg fehérje anyagokból, zsírból és ásványi anyagokból. Számos úgy tudományosan, mint practicus gazdák által eszközölt kísérlet szerint mint sertés hizláló takarmányt kitünően lehet használni, a mennyiben 1 kiló husliszt körülbelül 1 kiló élősúly szaporulatot idéz elő. Újabb időben szarvasmarhával juhval, sertéssel, lovakkal is etetik és szintén kedvező eredménnyel; a növényevő állatok azonban hozzá kell, hogy szokjanak ezen új takarmány sajátságos szagjához, 2—3 nap múlva azután jóízűen megesszik. Legjobb répával burgonyával vegyítve etetni; továbbá szalma szecskával, törekkkel, polyvával is

I-só Forda. Vizen túl,- Táborhely,- Kép alatt egyesített dülőkön, 8 táblán à 20 hold = 160 holdon.

Az új vetésforgás:		Ugar.**	Repcze	Buza	Tengeri*	Árpa lóherrel	Lóher	Rozs	Zab
A táblák száma:		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Dülők szerint:		V i z e n t u l				T á b o r h e l y		K é p a l a t t	
Megelőző legutóbbi évi használat		Luczerna 10 hold Tengeri, rozs, parlag	Buza 8 h.* Luczer- na 8 h., gyepe	Buza 8 h. Tenge- ri 12 h.	Lóher, rozs s egyéb apróbb vetések	Községi rozs, zab, ugar	Rozs és árpa	Repcze, bükköny	Bükköny
Átmeneti év	1880	Ugar 10 h.**	Bükköny	Rozs	Tengeri*	Árpa lóherrel	Zabos bükköny**	Buza	Buza
rendes év	1881	Repcze	Buza	Tengeri*	Árpa lóherrel	Lóher	Rozs	Zab	Ugar**
" "	1882	Buza	Tengeri*	Árpa lóherrel	Lóher	Rozs	Zab	Ugar**	Repcze
" "	1883	Tengeri*	Árpa lóherrel	Lóher	Rozs	Zab	Ugar**	Repcze	Buza
" "	1884	Árpa lóherrel	Lóher	Rozs	Zab	Ugar**	Repcze	Buza	Tengeri*
" "	1885	Lóher	Rozs	Zab	Ugar**	Repcze	Buza	Tengeri*	Árpa lóherrel
" "	1886	Rozs	Zab	Ugar**	Repcze	Buza	Tengeri*	Árpa lóherrel	Lóher
" "	1887	Zab	Ugar**	Repcze	Buza	Tengeri*	Árpa lóherrel	Lóher	Rozs

II-ik Forda. Kardosfalván 8 táblán à 8 hold = 64 holdon vetett legelővel.

Az új vetésforgás:		Ugar**	Buza	Tengeri	Zab, elegy. füvet	Legelő	Legelő	Legelő †	Rozs
A táblák száma:		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Megelőző legutóbbi évi használat		Bükköny*, gyepe	Tengeri	Bükköny s egyebek	Tengeri	Gyep	Tengeri	Vegyes kalá- szosok	Gyep és kalá- szosok
Átmeneti év	1880	Repcze gyepe tengeri	Árpa	Tengeri	Zab	Tengeri	Legelő	Ugar	Tengeri
" "	1881	Buza	Tengeri	Zab, elegy.füvetés	Legelő	Zab	Legelő †	Rozs	Ugar** v. Zabos bükköny
rendes év	1882	Tengeri	Zab, elegy.füvetés	Legelő	Legelő †	Legelő	Rozs	Ugar**	Buza
" "	1883	Zab, elegy.füvetés	Legelő	Legelő †	Legelő	Rozs	Ugar**	Buza	Tengeri
" "	1884	Legelő	Legelő	Legelő	Rozs	Ugar**	Buza	Tengeri	Zab, elegy. füvetéssel
" "	1885	Legelő	Legelő †	Rozs	Ugar**	Buza	Tengeri	Zab, elegy.füvetés	Legelő
" "	1886	Legelő †	Rozs	Ugar**	Buza	Tengeri	Zab, elegy.füvetés	Legelő	Legelő
" "	1887	Rozs	Ugar**	Buza	Tengeri	Zab	Legelő	Legelő	Legelő*

A † = kosarazás vagy gyengébb trágyázás; * = fél trágya; ** = egész trágya. —

keverhetjük, ha p. o. tehenekkel akarjuk értékesíteni, ezen takarmányfélékkel együtt adagolva a huslisztet a szükséges tömeget is megadjuk a napi eledelnek, a mellett, hogy azt kellően táplálóvá tettük. A husliszt sem a tejnek, sem a termelt husnak semmiféle izt nem kölcsönöz. "Egy középnagy disznónak napi adagul körülbelül 300 grammot számíthatunk kellő mennyiségű burgonyával, répával vagy tengeri darával és így adagolva igen sok szemes életet megkimélhetünk; más légenyben szintén gazdag tápszerekkel nincs miért keverni, mert hát a husliszt maga is fehérjedus.

Az említett és hasonló gyógyszerek adagolása akkor is javalva van — óveijárás ként — midőn kénytelenek vagyunk jáhainkkal vizenyös legelőket járni, vagy ha a sok esőzés elnedvesítette a gyepet és szénánk elárásztatott, leiszapoltatott. Tapasztalás szerint kora tavasszal és késő ősszel a különben nedves helyek legeltetése nem olyan veszélyes, mint nyáron át; ezen körülmény abban leli magyarázatát, hogy a mételypeték és csirák a nyár folyamán fejlődnek ki és szaporodnak el. — Még csak azt akarom megjegyezni, hogy a tulérett, már petéket rakott mételyférgék a májból kivándorolva a bélsatornába jutnak, ott elpusztulnak és a bélsárral kiürítetnek. —

Szentkirályi Akos.

Az 1879—80-ik évi tél pusztításai a gyümölcsészetben Kolozsvárt.

Vajha elmaradt volna tőlünk ez a keserű pohár!

Valóban sajnó kebelből emelkedik e sóhaj. Igen, mert be kellett következnie annak az állapotnak, melynek még csak gondolatától is annyira remegett keblünk — annyival is inkább, mert erre már antecedenszt nyújtott az 1871—72 évi, szintén ily romboló tél, mely azon időről annyi fájó sebet hagyott maga után. S pedig voltak ez ijesztő tél folytán olyan mozzanatok, melyek percekre olyan helyzetbe hoztak, miszerint — dacára a rettenő, tartósan mérges napokban is — reményre jogosítottak. Biztatgattuk magunkal avval, hogy talán a gyakori zuzmara, általában szél és nagy részben napfény nélküli telet csak áhuzzák szeretve ápolt drága növényeink.

S ime, határtalan és vigasztalhatlan fájdalomkra, bekövetkezett a katasztrófa: vége szép reményeinknek!!

A mennyire lehetett, constatáltatott e baj, e csapás a február 10-én tartott kertészeti szakosztályi ülésünkben; de még akkor nem valánk hajlandók megadni magunkat; elhinni azt, a a mit most már csakugyan elhinnünk kell, természetesen azért, mert épen ezen délután emelkedvén a megelőzőleg 14—16 fok hideget jelző higany 1 fok melegre, nem lehetett még úgy szólva a veszedelmet oly nagynak venni, mint a mekkorának bebizonyult. Sőt még avval is kecsgettük magunkat, hogy még a természet áldó jobbjá visszaadhatja, mit baljával elvett.

Azóta mind jobban-jobban engedvén ki a természet s így drága fáink is, legujabb vizsgálódásaim eredménye mélyen megsomorított.

Nem is történhetett ez másképp, hisz a január elején 5—6 napig tartó 2—3 fok R. + és — közt váltakozó idő kivételével, rendkívüli mélyre süllyedt a higany és pedig annyira, hogy novem-

bert nem is említve, a mikor különben elkezdve 6-án szintén 3—8-ra szállt; már dec. 9-én, 10-én, 12-én, 14-én és január 27-én 15 R. fok volt a hideg; jan. 12-én, febr. 4-én és 10-én 16 R. fok. dec. 18-án és 16-án 16 és fél fok. Január 13-án, 23-án, 27-én és febr. 3-án már 17 fok. Jan. 28-án 19 fok s 21-én 21 fok.

Egész dec., jan. és febr. többi napjain — febr. 11-ig 8—14 R. fok közt változott 0 alatt.

Többen novembert is télnak számítják, én azonban, mint-hogy egész hónapra át hol egy, hol másnemű kertészeti vagy jobban mondva kerti munkát végezhettem, novembert nem veszem télnak — e hó legutolsó napján, a legelső nagy hó le hulltával végezvén kerti szőlőm elfödését és méheim betelelését.

Hogy a födetlenül maradt vagy szoktatás (?) tekintetéből úgy hagyott szőlők, valamint nyári helyzetükben begöngyölt ojtott rózsák kivétel nélkül elpusztultak, kétséget sem szenved. Az őszi barackok bizonyonnyal e sorsban osztoznak.

A kajszinek egy-két éves hajtásai még nem egészben, de rügyeik és virágbimbóik tövükön megfeketülvők s némely egy-két éves ojtások tövig fagyvák.

A nemesebb meggyek, cseresznyék, mindkét nemű, de különösen gyümölcs rügyein nagymérvű pusztulás észlelhető. A ringlők — az Althant sem véve ki — mult évi galyai csaknem egészben elpusztultak.

A nemesebb faju körték, milyenek az Angoulemei herczegnők (csikos és nem csikos), Vilmos, Juliusi esperes, Nyári király-pergamen, Zöld Magdolna, Izembart, Claireau, Tongre-i, Barackkörte, Uj poiteau, Charneux-i izletes, Vestfali harangkörte, Stein János, Calebasse Tougard, Diel vajonca, Esperens bergamotte, Hardenpont téli s még sokféle csaknem merőben elpusztultnak látszanak, különösen ojtvány-iskolákban annyira, hogy vadig visszametszendők és újra ojtandók.

Az almák közt aránylag jóval kevesebb kár mutatkozik' habár itt is a Jaquin almája, Ananász reinette, Canadai reinette, Mulhaupt reinette, Champagnei reinette, Londoni peppin, Kömény alma, Parker peppin igen nagyon megromolvák.

Azonban be kell várnunk, hogy a tavasz enyhe lehellete nem gyógyít-e valamit a tél romboló hatalma által okozott sebekből.

Megtörténhetik, hogy egyes fáink vastagabb ágaikról, vagy épen törzseikről kisarjadzanak és így megújítják magukat. Ne bántsuk hát azokat mindjárt, lesz időnk arra elég nyár folytán, hogy a száraz ágakat eltávolítsuk.

Legyen gondunk a netalán sűrűen sarjadzott új hajtások kellő ritkítására s hogy a szelek meg ne rongálják, a meghagyottak ide-oda erősítésére czélszerű lapos, puha kötelékkel, minő Bereczki Máté bátyánk szerint a török buzacsó csuhája vagy egyéb ahhoz hasonló minőségű kötelék, pl. a Raffia.

Fagy által megrongált, különösen a mézgásodásra hajló fáink minők a barackok, szilvák, meggyek, cseresznyék, általában a csontárok, ha némi élet még létezik is bennök, igen nehezen indulnak meg tavasszal, vagy ha kihajtottak is, beteges, sárga leveleket, sarjakat szoktak hozni s ha nem segí-

tünk rajtok, ideje-korán elmérgásodnak, kivesznek; ezekkel hát úgy bánunk, hogy különösen sima kérgű fáink vastagabb ágait és törzseit már márczius—áprilisban megsinórozuk — ki g o m b o l j u k, azaz éles késhegygel fölülről lefelé a héját berepesztjük. E berepesztést azonban 1—2 centiméternyi megszakitásokkal kell tennünk, hogy ellenkező esetben orvoslásunk drága fáink életébe ne kerüljön.

Igy a megromlott vagy tulságosan föltolult nedvek elpárologhatnak s fáink a csipásodástól meg lesznek mentve és tapasztalni fogjuk, hogy csontáraink ez által rövid időn, ugyszólvá-haragos zöld színt nyernek.

E kigombolási műveletet nem csontárnemű fáinkon is produkálhatjuk, mely uton egyszersmind termésre is ingerelhetjük, főnnebb jelzett nedvár elillantási műtétünk következtében.

Jelen sorainknak az a főfő célja, hogy jó előre jelezzék a határtalan veszteséget okozott bajt, akkorra halasztván egy körülményesebben kifejtendő értekezésünk közlését, mikor teljesen constatálható lesz az okozott kár. A mikor is nagyon óhajtott volna, hogy kiki megtegye, gyümölcsészetünk érdekében hasonló közleményét; addig is pedig, egy általánosságban szóló rövid értesítés által, igen hasznos szolgálatot teend-nek igen tisztelt üggyársaink, hogy így aztán a kétéseknek mutakozó fajokat minél szűkebb, — az edzett természetűeket és termékenyek mutakozottakat pedig minél nagyobb mennyiségben szaporítsuk.

Hogy pedig az ily fajokat, kényeseket úgy, mint edzett természetűeket és termékenyeket névszerint megismerhessük: ismertessük meg e két osztályba sorozható gyümölcsfajainkat, hogy így kényes és nem kényes gyümölcsfajaink legnagyobb része idővel — habár ily kártékony, a gyümölcsészet tanulmányozójára azonban tanulságteljes tél egy évszázban alig egy pár fordul is elő — egy általános jegyzékbe összeállítható legyen. *)

Szentgyörgyi Lajos.

A borok betegségei és azok egyszerű gyógymódja.

1. Virágosodás vagy felesedés. A bor felszínén előbb egy vékony hálóforma burok képződik, a mely assanként vastag habbá fejlődik és ha ezen habot nagyító üvegen megvizsgáljuk, látni fogjuk, hogy az egész hab apró szabad sejtekből áll, mely sejtek az ugynevezett borgombákból fejlődnek.

A tudományos vizsgálatok már kiderítették, hogy ezen gombanem fejlődésére csekélyebb szesztartalmu folyadék, le-

*) Az erdélyi gazdasági egyesület köztelken kertész Krézsek jelentése szerint az eddig megállapítható kár a következő: az őszi s kajszin barack elfagyott, ugy szintén vagy 1000 két éves cseresznye s vagy 2000 két-három éves körte egész földig levágandó. A körték közt leginkább szenvedtek: Jaminette, Colmat Manna, Colmar d'Aremberg, Angoblemei herczegné, Császár téli cserlevelű, Bergamotte brüsseli, Bergamotte nyári, Vilmos és Clairgeau, az almák között a fehér és csíkos kanadai. A termő fáknál, különösen alma és szilvánál eddig kár nincs észlelve, miglen a körte, őszi és kajszinbarack idei termését leforrázta a fagy. Nehány fő szőlő fedetlenül maradván erősen elpusztult, különösen a dús nővéstüeknél a rügyek zöld helyett sárgák és sárgákból lesznek feketeék

Szerk.

vegő és nagyobb foku hőmérsék szükségeltetik, mely ha tényészetnek indult a borban levő szeszt szénsavra és vizre bontja szét; minélfogva a bort mindig gyengíti s ha ideje korán nem gyógyíttatik, eczetesedést is idéz elő.

Gyógymód: A bor felszínén képződött habot ki kell mosatni, mit is a következőképpen végezni: egy hosszú csövet bele eresztünk a hordóba, még pedig egész a közepéig, a cső felső nyílásába pedig egy tölcserít illesztünk és azon keresztül mindaddig jó és tiszta bort eresztünk, mig a hab tökéletesen ki nem szalad; szokás ugyan mosatás előtt a habot kefével vagy vesszőből készült seprővel kiszedni, a mi azonban nem tanácsos, mivel ezen eljárással a hab a borral még jobban keveredik. A kimosatás után a bort tiszta hordóba kell lehuzni és a a gombák által felemészett szeszt borszesz hozzáadással helyre pótolni.

2. Bor savanyodás. Kétféle egyaránt veszélyes savany szokott fejlődni a borban u. m. tejsavany és eczetsavany; az előbbi ritkán, de az utóbbi annál gyakrabban.

Ha az eczetes borból egy cseppet nagyító üvegen vizsgálunk, milliárd számmal fogjuk látni a benne tenyésző hosszukás apró eczetgombákat, ezen gombák tenyészetére egy 5—6% szesztartalmu folyadék, továbbá levegő és melegség szükséges.

Gyógymód: Az eczet gombák tenyészetét rövid időre meg akadályozhatni szénsav hozzáadással vagy pedig 60—70 °R. foknyi hőmérsék előidézésével, azonban a már képződött eczetsavat eltüntetni nem lehet, miért is az ilyen borokat azonnal el kell a pinczéből távolítani s ha a betegség még nagyon előre nem haladt volna, a benne levő eczetsavanyt egy időre glicerinnel el lehet altatni; azonban ha már nagy mérvben lépett fel, legjobb ezen bort eczetre használni fel.

3. Nyulósodás. A borszine homályos és ha pohárba öntetik nem csörög, hanem mint az olaj ragadósan csuszik be. Ezen betegség olyan kerti boroknál szokott előfordulni, melyeknek cukor és savanytartalmuk csekély, nyálkás anyagjuk pedig bőséges, minélfogva az ilyen borokat erjesztés előtt le kellett volna nyálkázni és cukor tartalmukat feljebb emelni.

Gyógymód: Hideg pinczébe letéve gyakran minden segély nélkül helyre jön, de mégis jó megvizsgálni, hogy nem hiányzik-e benne a borkősav s ha igen, azt helyre kell pótolni, valamint a szeszt is. Továbbá megderitendő, de csersavval; az ilyen boron a kénezéssel is sokat lehet segíteni, mivel a kén a benne levő élennyel vegyül, a fehérnyeféléket pedig tömöríti s így a benne tenyésző u. n. olvasó gombák elenyésznek.

4. Keseredés. Leginkább veres boroknál fordul elő, a borszine nem változik, hanem ize keserű, okát illetőleg valószínű, hogy a csersav a festanyaggal vegyül és a keserű gomba ezen vegyületet támadja meg.

Gyógymód: Lefejtés által, derítés tojásfehérével; ha gyengő a bor, kissé meg is kell szeszezni.

5. Szintelenedés. A veres borok színüket néha elvesztik, rendesen azért, mert kénezett hordóba vagy pedig előkészítetlen új hordóba huzattak.

Gyógymód: festés az ártatlan fekete mályvával vagy fekete cseresznyével, legjobb — ha van — Izabella szőlőből készült borral.

6. Penészedés, azon betegsége a bornak, midőn rajta penészszag és keserű iz érzik, néha csak attól van, hogy a penészes fürtök nagyobb mérvben kerültek a bornak való közé, de az ekként támadt kellemetlen szag és iz elenyészik az erjedés bevégeződésével. Sokkal veszedelmesebb, ha a bor a hordóban beannekedt penésztől kapja ezen kellemetlen izt és szagot.

Gyógymód: Tiszta hordóba többszöri lefejtés, derítés és szénszűrés.

7. Hordó iz vagy dohosság. Hasonlag tisztítlan rothadt anyagot rejtő hordótól származik.

Gyógymód: mint a penészeségnél és jó az ilyen bort még egyszer a törkölyön átlocsátni.

8. Bűdösödés. Ezen betegségben levő bornak szaga a záptojás szagára emlékeztet, okozza pedig a könnynek (Hydrogen) kénnel való vegyülése, ugyan is ezen két különböző elem vegyülés folytán könkéneggé változik, a mi ugyan nem veszélyes, ha még seprős bornál jön elő, mert lefejtés és rendszeres kezelés mellett elveszti a bor az általa terjesztett rosz szagot; ha azonban ezen betegség a boroknál lép fel, akkor lefejtés, szénszűrés által kell gyógyítani s ha ezzel meg nem javulna — bátran kiönthető, mivel akkor már a végleges felbomlás teszi javíthatatlanná.

9. Trágya izt kap a bor, ha a törkölyön vagy seprőn hagyatják.

Gyógymód: derítés, lefejtés és szénszűrés.

10. Darab iz. A levegő befolyása következtében a bor egy sajátságos, de nem mindenkinek rosz izt nyer, mely darab iznek neveztetik.

Gyógymód: fiatal borokkal összetöltögetés.

Zavarodás. Ha fiatal boroknál jön elő — jele, hogy még nincs tökéletesen kiforrva, miben nem is gátoljuk; hanem ha a boroknál lép fel, okozza a benne lévő borkősav bomlása, miért is az helye potolandó és azután rendszeres kezelés alá veendő.

12. Feketedés. A fehér bor néha megfeketedik, különösen lefejtés után, oka ennek, hogy vassal jött érintkezésbe s a benne levő savanyok a vassal vegyülve fekete anyagot képeznek, oka lehet azonban a borkősav bomlása is.

Gyógymód: derítés s ha a borkősavbomlás okozná, magától értetődik, hogy a már felbomlott borkősavat helyre kell potolni, a hordó dugatlan hagyásával a kifejlő gáznak utat engedni és 8—10 nap mulva lefejtteni és deríteni.

Gobóczy Lajos.

Egyveleg.

— A hunyadmegyei gazdasági egylet — kérdi a „Hunyad“ — hol késik az éji homályban? Ime, a képviselőház közgazdasági bizottsága azzal az indítvánnyal foglalkozik, hogy minden megye kényszerítették gazdasági egyletet állítani: és minálunk valóban elvárják a kényszert! 1875-ben mikor az erdélyi gazdák vándorgyűlése itt tartatott, megvult a

nagy felbuzdulás; hanem el is aludt szépen. Melyik megyében van több előkelő és tekintélyes gazda mint itt? Talán csak azért nem mozdulnak, mivel egyiksem akar első lenni! Biztosíthatjuk az illetőket, hogy e téren nem fog toladásnak tekintetni, hanem érdem lesz az elsőség.

— A z állami ménék fedezési állomása ti és a ménék számát az erdélyi gazdasági egylet működési területén a következőkben közöljük: Alsó-Fehér megye; Vizakna 3, Tövis 4, Nagy-Enyed 3, Vingárd 5, Kutyalva 4 mén. Beszterczemegye: Besztercze 5, Radna 2, Naszód 2, Lekence 2 mén. Brassó megye: Prázmár 2, Keresztényfalva 2, Höltevény 3, Botfalva 2, Földvár 2, Sz.-Péter 2, Rozsnyó 2, Mogyorós 2, Vidombák 2 mén. Csik megye: Tölgyes 2, Bélbor 2, Békás 3, Gyergyószentmiklós 2, Csik-Jenőfalva 2, Csik-Toplicza 4, Csik-Szent-Márton 2, Csik-Csátószeg 4, Gyimes-Középlak 2, Csikszépvíz 2 mén. Háromszék megye: Sepsiszentgyörgy 8, Dálnok 4, Kézdi-Vásárhely 8, Kovászna 3, Zágon 2, Nagy-Borosnyó 3, Baróth 3, Bodzafor-duló 2 mén. Hunyad megye: Maros-Illye 2, Déva 2, Brád 2, Petrozsény 2, Sz.-Péterfalva 2, Algyógy 2 mén. Kis-Küküllő megye: Bonyha 2, Erzsébetváros 2 mén. Kolozsmegye: Kolozsvár 5, Bánffihunyad 5, Teke 2, Hidalmás 2, Moos 3, Borsa 2 mén. Maros-Tordamegye: Szász-Régen 4, Maros-Vásárhely 6, Erdőszentgyörgy 4, Nyárad-Szereda 2 mén. Nagy-Küküllő megye: Riomsfalva 3, Szt.-Ágota 3, Homorod 3, Nagy-Sink 4 mén. Szeben megye: Ujegyház 2, Nagy-Szeben 2, Vörösmart 3, Felek 2 mén. Szilágy megye: Zilah 2, Szilágy-Somlyó 2, Tasnád 2 mén. Szolnok-Dobokamegye: Déés 5, Vasas-Szent-Iván 3, Csáki-Gorbó 2, Magyar-Lápos 2, Bálványos-Váralja 2, Bethlen 2, Nagy-Iklód 4, Galgó 2 mén. Torda-Aranyos megye: Torda 6, Bágyon 2, Hadrév 2, Felvincz 2 mén. Udvarhely megye: Erked 2, Kis-Solymos 2, Etéd 2, Székely-Keresztur 3, Kadicfalva 4, Tarcsafalva 3, Oroszhegy 2, Szent-Márton 2 mén. Összesen az 1880-iki fedezési idény alatt tehát 240 állami mén fog a nevezett helységekben működni és lötenyésztesüink haladását előmozdítani.

Lapunk mai mellékleteit

a z ámi uradalom gyümölcsfa, szőlővessző és másféle mivelési növényeinek árjegyzékét, Földessy Lajos budapesti magkereskedő és Tauffer Ferencz helybeli üzletének magárjegyzékét melegen ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe.

Értesítés a ragályos és járványos állati betegségekről 1880. február 15-ig.

Me g y e	K ö z s é g	Az állatok faja és darabszáma	A kór megnevezése	Elhullt vagy gyógykezeltek
Brassó	Rozsnyó	1 szarvasm.	Iépfene	elhullott
Torda-Arany.	Torda	1	"	"
"	Sz.-Kocsárd	3 ló	takonykór	kiirtatott

Magyarország és Horvát-Szlavonország területe marhavészmentes, a horvát-szlavon katonai határörvidéknek egy községében a marhavész még uralg.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Dicső-Szt.-Márton, 1880. február 16.

Telünk olyan nagy volt, hogy öregebb gazdáink sem igen emlékeznek ily hozsasan tartó kemény télre. — Vetéseink különösen a verőfényes oldalakon, honnan a szél a havat elseperte, sőt még a gyenge növény gyökere mellől még a földet is elseperte, aligha teljesen ki nem veszték, — s így valószínűleg tavasszal ismét kell vetni. Szarvasmarháink, bár takarmányunk keves, de kitűnő minősége mellett, jól tápláltak. — Juhok, sertések az ellést megkezdték, egészségesek; ez évben még szorványosan is csak igen ritkán fordul elő járványos betegség. — Gabona ára emelkedett. — Trágyázás javában foly. — Rendesebb gazdáink a hernyófészkek leszedésével foglalkoznak, bár e jó példa mindenikre el ragadna, de vajmi kevesen teljesítik e fontos munkátot. Székely János.

Sepsi-Szent-György, 1880. február 17.

Egy 23 Reamur fokig emelkedett hideg telnek már vége felé járunk. Kevés eséssel és változással állandó volt e hideg s ha tisztességes hótakaró nem borítja vetéseinket, keserves tavasznak néznénk elébe. Takarmány sok fogyott el, de még csak van, mit ugyan drágán kell meg venni. Enyhíti a drágaságot az, hogy sok gazda általában vonja meg s vízsi piacra, mert gabonája nem termett eladni való s így a piac tömve van szénával. A gabonaárak rendesek. Az állatok egészségesek; mert az iga nem roncsolta meg a télen. A hó lassan olvad, tehát nagy vízekről sem félhetünk. Bene József.

Galacz, 1880. február 18.

Három hónapig uralkodott szigorú tél után, enyhe időjárásunk van, a hőmérő 0-ra szállott alá; a napsugarak nyaldossák a havat, a verőfényes oldalak kezdenek már tarkulni. — A tél folytán nem hiányzott a jó út, trágyázhattunk eleget; (?) — bár községünkben is, ijesztő mérvben megapadt az iga erő; a mezőgazdák nagy része tehennel, egy-két éves üsző és tinó borjikkal kizozva kinlódik; de lehet látni egy tehén és egy bivalból összeallított fogatot is. — A meglevő marhaállomány korai igazás s ép oly korai leeletés folytán nagyon el van csenevészve, aprósodva. A juhokból a metely miatt alig maradt meg valami. — Községünknek már harmadik éve, hogy bikája nincsen s nincsen is kilátásban annak vétele; mert illető helyen erre vonatkozó intézkedés nem történt. — Azonban az adó végrehajtás 25-ivel van foganatosítva az adósok ingatlanaira. — Hogy földmivelő népünk hanyathomlok rohan az elszegényedés örvényébe, arról ijesztőleg tanuskodnak a nyilvánkönyvek. — Ezen visszás állapot indokait mindenesetre lehet a múlt évek rossz termésében, de lehet másfelől a földmivelő osztálynak okszerűtlen gazdálkodási rendszerében s hanyagságában is keresni, mert határunk termő képessége mégis csak meg fizeti a reáttelt megmunkálási költségeket; takarmányt jól és bőven terem; minek előnyeinkább a szomszéd községek jobb módu gazdái élvezik. — A szomszédos piacokon Besztercze, Teke és Lekenczén a buza 9 frt, rozs 6 frt, tengeri 4 frt 50 kr, zab 2 frt 50 kr. hektoliterenként. Szántó Károly. gazdatiszt.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gypajupiacz Budapest, 1880 február 14—21-éig.

B u z a nyomott üzlet, de szilárd árakkal, forgalom 40,000 metermázsa, ár 14 frt.

R o z s csekély készlet, forgalom 2000 metermázsa, ár 10-70 frt.

Á r p a szilárd üzlet, forgalom 3000 metermázsa, ár: takarmányárpa 7-90 frt, maláta árpa 9-50 frting.

 Mai számunkhoz 1/4

Z a b közepes üzlet, forgalom 3000 metermázsa, ár 7-65 frt.

T ö r ö k b u z a emelkedőben, forgalom 14,000 metermázsa, ár uj 7-75, ó 8-60 frt.

R e p c z e üzlet valamivel javult, forgalom mintegy 7000 metermázsa, ár 11-25—12-25 frt.

G y a p j u számos vevő miatt az üzlet élénk volt és mintegy 900 metermázst tett. Eladatott finom egy nyiretű 145 frt, középfinom egy nyiretű 115—120 frt, közép egy nyiretű 115—120 frt, pestvidéki uradalmi egy nyiretű 75 frt, havasi két nyiretű nyári s téli gyapju 85—86 frt, miskolczi két nyiretű téli 71 frt, tiszavidéki két nyiretű téli s nyári 63—64 frt és gyöngyös mosott kis oláhországi zigaja 72 frt.

Gyárilag mosott gyapjuból körülbelül 305 metermázsa kelt el belföldre 1-90—2-40 frton kilója.

G a b o n a - á r a k :

minimum és maximum: Budapest február 21. | Bécs február 21.

Buza	13-40—14-60 frt	13-00—15-30 frt
Rozs	10-60—10-80 frt	11-00—11-65 frt
Árpa, takarmány	7-70—7-95 frt	6-50—7-50 frt
Árpa, szeszfőzésre	8-35—9-00 frt	8-50—9-25 frt
Árpa, seres	9-25—11-00 frt	8-75—10-25 frt
Zab	7-50—8-50 frt	7-85—8-20 frt
Repcze	11-25—12-25 frt	11-75—12-75 frt
Törökbuza	7-70—8-40 frt	8-20—8-75 frt

B u d a p e s t i m a r h a v á s á r február 19. Összes felhajtás 1394 drb nagy- és 1541 drb apró marha. Ebből eladatott: 51 db. bika, 562 db. ökör, 707 db. vágó tehén, 101 db. fejős tehén, 68 drb. bival, 576 db borju, 971 db bárány. — Árak: bika darabonként 70—145 frt, ökör páronként 190—305 frt, vágó tehén páronként 115—230 frt, fejős tehén darabonként 90—176 frt, bival páronként 180—215 frt, borju darabonként 16—34 frt, bárány páronként 5—9 frt. Hús-árak 100 kilonként: ökörhús 52—54 frt, tehénhús 48—51 frt, borjuhús 50—80 frt, bivalhús 44—47 frt.

B é c s i m a r h a v á s á r febr. hó 16-án. Összes felhajtás 3148 darab és pedig 1703 drb. magyar, 815 drb. lengyel és 631 drb. német fajta, mind hizott állat, melyből 3030 drb. ökör, 69 db. tehén, 46 db. bika és 3 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 49—59 frt, lengyel 50—54 frt, német 50—58½ frt, tehén 48—49 frt, bika 48—52 frt, bival 47—48 frt. Lában darabonként 110—231 frtot fizettek.

K ö b á n y a i s e i t é s v á s á r feb. 20-án. (Az első magyar sertéshizláló részvénytársaság jelentése.) A csekély szükséglet fedezésére magára elégtelen, leszurásra érett sertések állománya az árakat emelte és az üzletet akként szilárdította, hogy hét végével, jegyzett árakon többé nem lehetett valamihez jutni.

Jegyzett árak: magyar nehéz és középnehéz 55—56 kr, vidéki sertés 53—54 kr, romániai 54 kr, klgm-ként tiszta suly szerint. Eleség árak: tengeri-ó 8-50 frt, uj 7-80 frt, városi raktárban. Helyi állomány: február 13-áról maradt 42470 drb. Felhajtás: alvidékről hizott 3230 drb., sovány 460 drb., Er-ív melléklet van csatolva.